

עסקים ולומדים

זווית יהודית אקטואלית לקהילת אנשי העסקים

פרשת חיי שרה, כ"ה מרחשון תשע"ו

אמונה יוצרת מציאות

ככל שיש יותר שותפים בהתרחשות, כך היא הופכת מורכבת יותר שכן ניתן להתבונן בה מנקודות מבט רבות ושונות המשקפות את כל אחד מהשותפים. ממילא עולה לה השאלה מה המוקד של ההתרחשות.

במרכז הפרשה מופיע סיפור בו מטיל אברהם על "עבדו זקן ביתו" את השליחות להביא אישה ליצחק מארם נהריים. גם פה מתעוררת השאלה: מהו מוקד הסיפור? במבט ראשון ישנן שתי אפשרויות: או סיפור נאמנותו של העבד, שהוא הדמות המרכזית, או שמא הסיפור הוא הבאת אישה ליצחק – כלומר השליחות שלשמה הוא יצא לדרך. יחד עם זאת, עצם מיקומו של הסיפור בפרקים העוסקים בדמותו של אברהם, מלמד אברהם הוא מוקד הסיפור ונשאלת השאלה מדוע?

כדי לענות על שאלה זו נעיין בתחילת הסיפור.

אברהם אבינו קורא לעבדו זקן ביתו ומשביע אותו כי לא ייקח אישה ליצחק מבנות הכנעני, אלא ילך לארצו ולמולדתו ויביא לו אישה משם. העבד פונה לאברהם ואומר: "אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת ההשב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם?". אברהם עונה: "השמר לך פן תשיב את בני שמה". לעיתים אופן הדיבור מעביר מסר חזק יותר מהתוכן. כשאני קורא את הפסוק הזה אני שומע את אברהם שואג: "השמר לך פן תשיב את בני שמה!". שאלתו של העבד נוגעת בעצב רגיש אצל אברהם, ולכן הוא עונה בצורה חד-משמעית כי בשום פנים ואופן לא יעלה על דעתו של העבד להשיב את יצחק לארם נהריים. אחר כך אברהם ממשיך ואומר: "ה' א-להי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת, הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם. ואם לא תאבה האשה ללכת אחריו ונקית משבעתי זאת רק את בני לא תשב שמה". אמירה זו היא שחוללה את ההתרחשות כולה והיא גם זו שממלאת את העבד בטחון כי יצליח בדרכו והיא זו שמעצבת את התנהלותו, כפי שהתורה מתארת: "ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב לעת צאת השאבת. ויאמר ה' א-להי אדני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדני אברהם. הנה אנכי נצב על עין המים ובנות אנשי העיר יצאת לשאב מים. והיה הנער[ה] אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני".

ישנם פרשנים שסבורים שאמירתו של אברהם הייתה תפילה, וישנם כאלה הסוברים שאמירתו הייתה נבואה. הרשב"ם, לעומת זאת, סובר כי לא הייתה זאת תפילה וגם לא נבואה, אלא ביטוי של בטחון ואמונה. לאברהם אבינו היה ברור שהקב"ה לא הביא אותו מארם נהריים והבטיח לו את הארץ כדי שבנו ישוב לארם נהריים. לפי פירוש זה מוקד הסיפור איננו העבד, וזאת על אף שהוא הדמות מרכזית בהתרחשות. גם יצחק איננו מוקד הסיפור, וזאת על אף שמטרת כל השליחות היא להביא לו אישה. מוקד הסיפור היא אמונתו ובטחונו של אברהם בהבטחה הא-לקית וכוחם המחולל. אמונתו ובטחונו של אברהם הן שעומדים בבסיס כל התנהלותו של העבד ובזכותם הגיעה רבקה ליצחק מבלי שהוא נדרש לצאת מהארץ. גם כאשר העבד צריך לשכנע את משפחתה של רבקה להסכים ולשלוח אותה אתו לארץ כנען, בטחונו של העבד כי ההשגחה היא שזימנה לו את המפגש עם רבקה היא שמביאה אותם לומר: "מה יצא הדבר". נמצאנו למדים שהכוח המניע להוביל מהלך ולחולל שינוי, היא אמונתו וביטחונו של המנהיג. זה מה שמניע אנשים ובסופו של דבר יוצר מציאות.

כותב המאמר הינו:

הרב צחי להמן חבר הנהלת ארגון רבני צהר

בארגון רבני צהר חברים למעלה מ-1,000 רבנים ואנשי חינוך, הפועלים בהתנדבות לקדם זהותה היהודית של מדינת ישראל, מתוך הידברות ושותפות. ארגון רבני צהר מבוסס על עקרונות של יושרה ונאמנות למדינה, תוך מחויבות להלכה ולמסורת היהודית.

**ארגון צהר מזמין אותך להיות שותף באיחוד החברה הישראלית
ובעיצוב דמותה היהודית של מדינת ישראל**

לתרומות ולתמיכה בפעילויות של צהר: 1800-071-414 | www.tzohar.org.il

חפשו אותנו ב-f

